

Delårsrapport med prognos 2 2021

Programnämnd barn och utbildning

Beslutad av Programnämnd barn och utbildning, den 1 oktober 2021

Dokumentansvarig på politisk nivå: Programnämnd barn och utbildning

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Programdirektör barn och utbildning

Innehåll

1. Förslag till beslut	2
2. Programdirektörens bedömning och analys	3
2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens prognos.....	3
2.2 Händelser av väsentlig betydelse.....	4
2.3 Förväntad utveckling.....	4
3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning	6
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål ..	7
4.1 Målområde 1.....	8
Örebroare i sin fulla kraft.....	8
4.2 Målområde 2.....	9
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet.....	9
4.3 Målområde 3.....	13
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro.....	13
4.4 Målområde 4.....	16
Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet.....	16
4.5 Målområde 5.....	18
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald.....	18
4.6 Målområde 6.....	19
Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	19
5. Programnämnd barn och utbildningsresurser	23
5.1 Programnämndens resurser.....	23
5.2 Effektivisering.....	25
5.3 Programnämndens egen verksamhet.....	25
5.4 Driftnämndernas ekonomiska resultat.....	27
5.5 Skolmiljarden.....	32
5.6 Effekter av coronapandemin.....	33
5.6 Kostnadsutveckling.....	34
5.6 Investeringar.....	35
6. Fem år i sammandrag	36
7. Åtaganden	37
8. Bilagor	38

1. Förslag till beslut

En sammanställning av programområdets ekonomi per den 31 augusti 2021.

Programområde barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på -1,2 miljoner kronor varav -4,6 miljoner kronor är hänförligt till intraprenaderna. Resultatet exklusive intraprenaderna uppgår till en positiv budgetavvikelse på 3,4 miljoner kronor. Det ekonomiska läget för programområde Barn och utbildning är fortsatt ansträngt. Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet, men det kommer krävas åtgärder på både nämnds- och verksamhetsnivå.

Även detta år präglas av Coronapandemin och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola fortsätter att anpassa sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Arbetet med att trygga kärnuppgiften och nå målen fortsätter.

De största utmaningarna för programområdet är även fortsättningsvis att kunskapsresultaten ska stärkas och att samtliga nämnder ska ha en ekonomi i balans. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt. Nybyggnation av bostäder fortsätter dock och kommer främst att ske centralt och i centrala ytterområden.

Samspelet och samarbetet i kommunen är en viktig förutsättning för att lyckas med programområdets uppdrag. Programnämnden verkar också i en övergripande roll som tillväxtmotor och ansvarig för att bidra i regional och nationell utveckling tillsammans med HR avdelningen inom Kommunstyrelseförvaltningen och övriga programområden.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd barn och utbildning

1. Delårsrapport med prognos 2 för 2021 antas.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Det ekonomiska resultatet för programområde Barn och utbildning följs fortsatt upp i månatliga rapporter till Programnämnd barn och utbildning.

2. Programdirektörens bedömning och analys

2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens prognos

Utifrån de uppdrag som åligger Programnämnden i enlighet med reglementet och som spänner från myndighetsutövande till strategisk skolutveckling sker mycket arbete. Trots avbrott och omprioriteringar, utifrån Coronapandemin, kan konstateras att många uppdrag är omhändertagna och många pågår, liksom ett antal nya frågor som också tillkommit sedan årsskiftet. Arbetet präglas bland annat av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever ska klara att nå kunskapsmålen och detta behöver fortsatt stärkas då många elever fortfarande inte når behörighet till gymnasieskolan. Skolverket har under året beslutat om statligt stöd till kommunerna. För Örebro kommun har det inneburit ett tillskott på 19,1 miljoner kronor. Medlen har fördelats ut till förskolor och skolor för såväl kommunal som fristående huvudman. Medlens syfte är att säkerställa att barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots Coronapandemin.

Det ekonomiska resultatet för året är en negativ budgetavvikelse på -1,2 miljoner kronor vilket innebär att programområdet har en för hög kostnadsnivå och att åtgärder måste vidtas. Samtliga nämnder inom programområdet har ett bättre resultat i årets andra delårsrapport jämfört med årets första delårsrapport. I resultatet ligger en felaktig kompensation för Tengvalla idrottsvall med två gånger och Kommunstyrelsen kommer att ta tillbaka 7,1 miljoner kronor för dubbel kompensation, vilket gör att den faktiska negativa budgetavvikelsen uppgår till -8,3 miljoner kronor.

Det ökade antalet barn och elever i förskola och skola har lett till att nya lokaler tillskapats. Det har också funnits behov av renovering av lokaler samt ersättning av uttjänta byggnader. Under perioden 2015–2020 har kostnaderna för lokaler inom förskola och skola ökat från cirka 320 miljoner kronor år 2015 till cirka 640 miljoner kronor som är den budgeterade kostnaden för år 2020 vilket motsvarar en ökning på 100 procent. Under motsvarande period har barn- och elevantalet ökat med cirka 10 procent vilket innebär att kostnaden per barn och elev har ökat med cirka 79 procent. Fortsatt kommer kostnadsutvecklingen av våra lokaler att följas kontinuerligt.

När det gäller Coronapandemin är årets andra delårsrapport prognostiserad utifrån ordinarie verksamhet för hösten, ingen ökad kostnad för korttidsjukfrånvaro från och med september 2021 samt endast bokförda statsbidrag till och med augusti 2021 har tagits med i prognosen.

Programnämnden ska säkerställa likvärdig förskola och skola för alla barn och elever oavsett huvudman och därför behövs det bredare arbetet stärkas tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig. Det bredare arbetet bör inte begränsas till att enbart handla om verksamheten inom barn och utbildning. Det behöver även inkludera till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och centrala resurser på Örebro kommun för att på så sätt skapa en helhetsbild av barnets/ elevens samlade behov av stöd och hjälp.

Under hösten 2020 påbörjades även arbetet med översyn av ett antal resursfördelningsmodeller. Grundsärskolans modell beslutades under våren 2021 och trädde i kraft från halvårsskiftet. Revidering av förskolans modell pågår med ambitionen att den ska träda i kraft från årsskiftet.

Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet, men det kommer krävas åtgärder och ställningstagande på både kommun-, nämnd- och verksamhetsnivå. Insatser behövs på alla nivåer inom programområdet för att få en långsiktig hållbar ekonomi. Bedömningen i övrigt är att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och enheter.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Året fortsätter präglas av Coronapandemin och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola ställer om och anpassar sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Alla arbetar intensivt för att trygga kärnuppgifterna och nå målen, genom en god samverkan i kommunen och med Region Örebro län.

Från och med den 1 september 2020 publicerade Skolverket enbart statistik på riksnivå och uppgifter som kan härledas till enskilda skolor har därför varit belagda med sekretess. Detta efter en dom i Kammarrätten som innebär att uppgifter från SCB om exempelvis fristående skolors flöde, betygssättning och sammansättning av elever ska omfattas av sekretess. I väntan på en permanent lösning på denna typ av sekretessfrågor, har dock Riksdagen nu fattat beslut om undantagsbestämmelser i Offentlighet- och sekretesslagen som möjliggör och säkerställer tillgången till adekvat information om både fristående och kommunala skolor.

En oförutsedd händelse skedde precis innan sommaren i och med att en skola i fristående regi fick återkallat tillstånd att bedriva skola. Detta krävde snabb hantering och effektiv omställning för att kunna bereda plats för elever och en stor kommunikationsinsats för dessa vårdnadshavare och elever.

2.3 Förväntad utveckling

Arbetet framåt präglas av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att skapa framtidens förskola och skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. Likaså är arbetet med att öka likvärdigheten för barn och elever en mycket viktig del inom Programnämndens område. Här ligger ett antal åtaganden på de ekonomiska förutsättningarna för att förskolan och skolan i Örebro kommun ska kunna hålla hög kvalitet och utgöra en god grund för framtida yrkesverksamhet och/eller fortsatta högre studier.

Regeringens beslut om en reviderad läroplan medför givetvis flertalet förberedelser för skolorna. Inför höstterminen 2022 börjar de ändrade läroplanerna och kursplanerna i grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan att gälla. Ändringar är gjorda i alla kursplaner på grundskolenivå och ska vara ett bättre arbetsverktyg för lärarna.

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt. Antalet barn i förskolan förväntas minska under de kommande åren och förväntas öka igen från 2026. Antalet elever i grundskolan årkurs F - 6 är relativt konstant medan inom årkurs 7 – 9 ökar antalet elever med drygt 500 elever fram till 2025. För gymnasieskolan ses en ökning om cirka 100 elever fram till nästa år och därefter en årlig ökning om cirka 175 elever fram till 2029. Det finns dock ett fortsatt behov av lokal- anpassningar, renoveringar och ersättningar av lokaler vilket ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet visar på behovet av lokaler för planperioden. Behov finns av ytterligare prioriteringar bland annat utifrån vad lokal- kapacitetsutredningen visade genom att möjliggöra fler elever i befintliga lokaler. Detta ska leda till minskade investeringar för kommunen vilket är ett uppdrag till Program- nämnderna utifrån Budgetdirektivet 2021–2023. Samarbeten och samordning inom kommunen och med bolagen är en förutsättning för lokalförsörjningsprocessen men också för att dämpa kostnadsutvecklingen. Samarbete med fristående aktörer och planering utifrån kommande etableringar av nya fristående förskolor och skolor måste vägas in i kommunens planering.

Volympotten, som Programnämnden tilldelas i budgeten för ett förändrat antal barn och elever, behöver ha en utformning så att det blir tydligt för både Kommunstyrelsen och Programnämnden vad som förväntas för nästkommande budgetår, men också för den strategiska långsiktiga budgetplaneringen. Om volympotten inte täcker kostnaderna för den växande staden påverkar det programområdets ekonomi genom att tilldelningen till förskolor och skolor kommer att behöva minska. För närvarande ses volympottens utformning över centralt vilket kan medföra förändringar.

Årets arbete inom digitalisering innehåller bland annat tre stora områden: nytt barn- och elevregister, digitala barn- och elevakter samt att etablera pedagogiska stöd. Arbetet med ett nytt barn- och elevregister inleddes under våren och kommer att innebära en mycket stor förändring för alla intressenter då det påverkar all administration av både barn, elever och vårdnadshavare. En enhetlig hantering av alla barn och elevers akter har implementerats tekniskt under våren. Under hösten kommer arbetet med att etablera pedagogiska stöd att inledas.

Programnämnden ska skapa förutsättningar för en långsiktig och strategisk kompetens- försörjning. Nämnderna kommer både att behöva attrahera och rekrytera medarbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetssätt, samt jobba med omställning vilket är en stor utmaning för kommunen.

3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	Fortsatt samverkan över program- och förvaltningsgränser under pandemin	Fortsätta utveckla samverkan för att nå högsta resursnytta och effektivitet över program- och förvaltningsgränser
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	Behov av barnomsorgsplatser tillgodosedd inom fyra månader Omställningen till distansundervisning skedde på ett bra sätt och gymnasieskolan visar goda resultat Snabb omställning för att bereda alla elever plats vid skolstängning	Måluppfyllelsen inom grundskolan Skillnader i måluppfyllelse mellan skolor och inom skolor
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	Goda resultat i brukarundersökningen	Fortsätta stärka trygghetsarbetet på alla nivåer
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Pågående arbete kring utemiljöer på förskolor och skolor	Fortsätta stärka arbetet kring utemiljöer
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Återbruk av inventarier och lekutrustning	Arbeta för en fortsatt hållbar utveckling av lokaler, som tillgodoser behoven utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning
Hållbara och resurseffektiva Örebro	Programövergripande samarbete för att möta lokalbehov samt lokaleffektivitet Ett förbättrat ekonomiskt resultat i förhållande till delår 1	Fortsatt fokus på ekonomiskt resultat Lokaleffektivitet- fler barn och elever i befintliga lokaler

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.

Programnämnd barn och utbildning har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget,
- säkra förutsättningar för kvalitativa tjänster för medborgaren,
- fördela resurser för att skapa förväntade incitament och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grundhetsuppdrag.

Inom varje målområde och dess kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en beskrivning av utvecklingen inom målområdet. Nämnden har i programplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Under kapitel 8 redovisas en sammanställning av åtaganden samt status.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Strategiskt viktiga frågor där Programnämnden tydligt ska styra är arbetet med strategisk skolutveckling, strategisk lokalförsörjning och en utvecklad och väl grundad resursfördelning. Framtidens förskola och skola skapar dock inte Programnämnden ensam. Här

ska förutsättningar ges inom de områden Programnämnden har att styra och verka inom och uppföljning ska säkerställa att utvecklingen går åt rätt håll.

Det huvudsakliga uppdraget för kommunen är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. För att nå dit måste kvinnor, män, flickor och pojkar, ha möjlighet till utveckling. Utbildning lägger grunden för och påverkar i hög grad människors framtida liv, både vad gäller inkomst, hälsa och sociala faktorer. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

4.1 Målområde 1

Örebroare i sin fulla kraft

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt. Detta följs bland annat upp genom den årliga brukarundersökningen där medborgarna, i detta fall elever och vårdnadshavare, får möjlighet att ge sin bild av kvalitén på den verksamhet som bedrivs. Brukarundersökningen för 2021 genomfördes under våren och redovisas på Programnämnd i oktober. Överlag uppvisas goda resultat men givetvis finns variationer som behöver analyseras av respektive huvudman och dess verksamhet. Se resultat under målområde 3 och 4. Dessutom behövs insatser för att öka vårdnadshavare och elevers deltagande då en trend visar att svarsfrekvensen minskar. Att få berörda medborgares syn på verksamheten är en viktig del i kvalitetsarbetet.

Översyner av resursfördelningsmodellerna för förskolan och grundsärskolan har fortsatt under året i samarbete med verksamheterna. Översynen av modellen för grundsärskolan är avslutad och ny modell trädde i kraft från 1 juli 2021. Under hösten sker en uppföljning av positiva och negativa följder av förändringen, tillsammans med

rektorerna för grundsärskolan. För förskolans del är översynen klar och utifrån beslutade förbättringsområden fortsätter nu arbetet för att revidera modellen inför 2022. En arbetsgrupp finns med representanter inom förskolan, från såväl kommunala som fristående huvudmän.

Under året handlar Programnämndens grunduppdrag till viss del om att förhålla och anpassa sig till coronapandemin och skapa likvärdiga förutsättningar för alla huvudmän, såväl fristående som kommunala, som alla verkar för våra medborgare i samhället. Ett samarbete har utvecklats mellan programdirektör och huvudmännen där allt från att säkra upp vid en eventuell hög sjukfrånvaro i verksamheten, planering för en eventuell skolstängning, till tillgången till information översatt till flera språk, varit frågor att hantera. Detta samarbete fortsätter att stärkas, inte bara i frågor som rör pandemin, utan i skolfrågor som berör barn och elever i kommunen oavsett huvudman, för att bidra till målområdet.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde "Örebroare i sin fulla kraft":

- Örebro kommuns verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering. (Grunduppdrag)
- Det integrationsfrämjande arbetet i kommunen ska stärkas i enlighet med målen i programmet för hållbar utveckling. (Grunduppdrag)
- Utveckla samarbete och stöd till verksamheter inom Örebro kommun och kommunala bolag gällande tillgänglighetsfrågor. (Grunduppdrag)
- Kulturkvarteret ska etableras som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar. (Grunduppdrag)

4.2 Målområde 2

Lärande, utbildning och arbete genom hela livet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Behov av barnomsorgsplatser tillgodosedd inom fyra månader	100	100	Prognos 100	100
Läskunnighet i år 1, kommunal huvudman*, andel	F 94 P 89 T 91	F 94 P 89 T 91	F 94 P 88 T 91	Öka
Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, kommunal och fristående huvudman	F 82,3 P 81,1 T 81,7	F 83,2 P 80,0 T 81,6	F 84,5 P 80,3 T 82,4	Öka
Andel elever med gymnasieexamen inom fyra år, kommunal och fristående huvudman**	77,6	**	Till årsberättelse	Öka

*Statistik kan endast i dagsläget tas fram i kommunal verksamhet

** Statistik kan ej redovisas per kön

**Avser elever som påbörjade en utbildning för fyra år sedan, i Örebro kommun, oavsett huvudman. Kunde ej tas fram 2020 då resultaten ej redovisats nationellt.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Året fortsätter präglas av coronapandemin men det är viktigt att hitta något slags nytt normalläge inom programområdet. De uppdrag som åligger programområdet måste fortsätta att utvecklas om än i vissa fall på annat sätt än tidigare. Alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola fortsätter ställa om och anpassa sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Alla arbetar intensivt för att trygga kärnuppgifterna och nå målen genom en god samverkan i kommunen och med Region Örebro län. Kommunens centrala krisledningsstab fortsatte under våren tillsammans med förvaltningar och verksamheter att lösa de utmaningar man ställs inför med fokus på medborgarnas behov. Våren blev på flera sätt mer ansträngd än året innan utifrån att pandemin tog ny fart och personalfrånvaron på sina håll var hög. Samtidigt finns nu en beredskap och upparbetade rutiner på plats för att möta utmaningarna som detta inneburit. Kontinuitetsplaneringar görs också kontinuerligt för att säkra personaltillgång och service till medborgarna. Den centrala krisledningsstaben omformas under hösten till en central samordningsgrupp med representation från programområdet. Syftet är att fortsatt stödja verksamheterna.

Förskolans rektorer fortsätter organisera sina verksamheter utifrån sina lokala förutsättningar för att undvika smittspridning men ändå med fokus på grunduppdraget. En så pass långvarig ansträngd situation som verksamheten varit i och fortfarande till viss del är i, har säkert påverkat även förskolans utvecklingsarbete, personalens arbetsmiljö, kontakt med vårdnadshavare med mera. Trots den ansträngda situationen har vårdnadshavare i Örebro kommun fortsatt kunna erbjudas plats i barnomsorg inom de fyra månader som lagen föreskriver. Detta skapar goda förutsättningar för vårdnadshavarens barnomsorgsbehov vid studier eller arbete.

Grundskolan har fortsatt stort fokus på att tillgodose undervisning under pandemin för att stärka elevernas måluppfyllelse och möjligheten att nå behörighet till gymnasiet. Det är fortfarande för många elever som inte når behörighet till gymnasieskolan. Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, både kommunal och fristående huvudman ligger på 82,4 %, vilket är en ökning från föregående år. Det är flickorna som till största delen står för ökningen. För den kommunala grundskolan prioriteras framåt att utveckla analysen av resultat på huvudman- och enhetsnivå

genom det systematiska kvalitetsarbetet. Detta sker bland annat genom Kvalitetsdialoger med rektorerna där årets fokus kommer att ligga på att hitta mönster, likheter och olikheter kring elever som inte når kunskapskraven i årskurs 3,6 och 9. Det underlag som genereras från dialoger blir sen en viktig del i arbetet att rikta specifika och kompensatoriska insatser till skolenheter samt kunna rikta sig mot identifierade elevgrupper som behöver stöd.

Fokus ligger även på lärarnas förutsättningar att bedriva god undervisning och en kompetensförsörjning som ska säkra tillgången på arbetskraft. Det främjande och förebyggande arbetet i skolan ska fortsätta stärkas genom en likvärdig barn- och elevhälsa utifrån elevernas olika behov av stöd samt skolornas trygghetsarbete. Närvaron fortsätter att uppmärksammas och det nya gemensamma närvarosystemet för samtliga kommunala grundskolor, ska leda till en bättre översikt och förutsättningar för främjande och förebyggande arbete.

Regeringens beslut om en reviderad läroplan¹ medför givetvis flertalet förberedelser för skolorna. Inför höstterminen 2022 börjar de ändrade läroplanerna och kursplanerna i grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan att gälla. Ändringar är gjorda i alla kursplaner på grundskolenivå och ska vara ett bättre arbetsverktyg för lärarna. Ämnets syfte och centrala innehåll har fått ett tydligare fokus i undervisningen och kunskapskraven ska bli ett bättre stöd när lärarna skriver omdömen och sätter betyg. Detta ska bidra till en högre kvalitet och likvärdighet i undervisningen. I kursplanerna är innehållet om nationella minoriteter stärkt. Det har också kommit nya skrivningar om sexualitet, samtycke och relationer. En plan för arbetet upprättas nu hos den kommunala huvudmannen för att stödja skolenheterna i arbetet med de reviderade kursplanerna. Varje skolenhet ansvarar för att planera och genomföra ett implementeringsarbete.

För gymnasieskolans del skedde redan under förra året en stor omställning då verksamheten med mycket kort varsel först växlade om till distansundervisning för att sedan övergå i en kombinerad när- och distansundervisning. I dagsläget ses inte att måluppfyllelsen när det gäller andel elever med en gymnasieexamen påverkats nämnvärt av övergången till kombinerad när- och distansstudier hos den kommunala huvudmannen. Det som kan konstateras är att det har varit yrkesprogrammen som haft störst utmaningar i att genomföra undervisning på distans och därför har dessa prioriterats för närundervisning. I övrigt har generellt sett den största utmaningen varit att stötta de elever som har svårt att hitta egna strukturer för studierna. Elevernas studieresultat och arbetsmiljö följs upp under läsåret och skolorna jobbar metodiskt och effektivt med eleverna. Rektorerna har förutom att nå måluppfyllelse även utmanats i att leda i förändring, leda på distans och leda i kris. De har tillsammans med förvaltning och nämnd, ägnat mycket tid åt att anpassa, ställa om och tillsammans med medarbetare utforma nya digitala arbetssätt men också vad gäller att säkra miljön i skolan utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Rektorerna har tillsammans med skyddsombud och medarbetare stort fokus på riskbedömningar, för att säkerställa en god och säker arbetsmiljö genom att bedöma vilka risker som behöver åtgärdas.

En fortsatt stor utmaning för verksamhetsområde barn och utbildning är att utjämna de klyftor som finns. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelsen men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. En ökad

---

¹ Eftersom läroplanerna har genomgått flera förändringar får de nya förkortningar:
Grundskolans läroplan: Lgr22
Grundsärskolans läroplan: Lgrsär22
Specialskolans läroplan: Lspec22
Sameskolans läroplan: Lsam22

blandning av elever är önskvärd både ur ett integrationsperspektiv men också kopplat till måluppfyllelse och skolans demokratiuppdrag. Denna utmaning handlar om att både stödja skolornas inre organisation och att dessutom arbeta bredare tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig. Det bredare arbetet bör inte begränsas till att enbart handla om verksamheten inom barn och utbildning. Det behöver även inkludera till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och centrala resurser på Örebro kommun för att på så sätt skapa en helhetsbild av barnets/ elevens samlade behov av stöd och hjälp. Insatser på andra håll, till exempel inom Programnämnd samhällsbyggnad samt kommunala bolag, med syfte att lyfta socioekonomiskt svagare områden, är också viktigt. Det har påbörjats och pågår förebyggande arbeten inom och mellan programområdena och även med till exempel Region Örebro län, men detta måste stärkas ytterligare.

Programområdet stod i slutet av vårterminen inför en ny utmaning då en skola i fristående regi fick sitt tillstånd att bedriva skola, återkallat av Skolinspektionen. Genom ett gott samarbete med alla berörda parter inom kommunen men också med berörd skola har en snabb hantering och effektiv omställning kunnat ske för att kunna bereda plats för dessa elever. Här har medarbetare inom programområdet med elevernas och vårdnadshavarnas bästa i fokus, kunnat lösa situationen på ett stabilt och tryggt sätt. En viktig del i arbetet har kommunikationen varit för att nå ut till alla berörda. Alla elever har fått möjligheten att göra ett aktivt skolval och alla elever var placerade inför skolstarten.

Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025 har fortsatt med både forskningsinsatser och övergripande insatser vilket ska bidra och ge energi åt ett brett skolutvecklingsarbete. Skolutvecklingsarbetet vänder sig till både kommunala och fristående huvudmän. Ett nationellt uppmärksammat forskningsprojekt är följeforskningen kring nedläggningen av högstadiet på Vivallaskolan och beslutet om att anvisa dessa elever till fyra andra skolor i kommunen. Forskningsrapporten² och spridningskonferensen skedde i maj månad och lärdomar och utvecklingsområden från rapporten kommer programområdet nu att arbeta vidare med tillsammans med förvaltningen Förskola-skola. Läs mer om Topp 25 på webbsidan pedagog.orebro.se

Arbetet med att utveckla lek- och lärmiljöer inom förskolan fortsätter, när det handlar om programnämndens uppdrag, bland annat inom ramen för arbetet med konceptförskolan och kopplat till verktyget för utemiljövärde. Det sistnämnda är ett verktyg som används för att bedöma gårdarnas kvalitet till exempel när det handlar om hur man ska bedöma tillgången på friyta. När det handlar om mer detaljerade insatser kopplat till lek- och lärmiljöer sker det mesta inom huvudmannens uppdrag.

Årets arbete inom digitalisering innehåller bland annat tre stora områden: nytt barn- och elevregister, digitala barn- och elevakter samt att etablera pedagogiska stöd. Arbetet med ett nytt barn- och elevregister inleddes under våren. Det här kommer att innebära en mycket stor förändring för alla intressenter då det påverkar all administration av både barn, elever och vårdnadshavare. Under hösten genomförs riskanalys, konsekvensanalys samt klassning av informationen så att rätt skydds nivå kan kravställas vid kommande upphandling. En enhetlig hantering av alla barn och elevs akter har implementerats tekniskt under våren. Det stora arbetet med att implementera detta för användarna väntar under resterande del av 2021.

---

² Se ärendenummer Bou 995/2021 Forskningsrapport EN SKOLA I INTEGRATION? Lärdomar från Örebro kommuns arbete med styrd skolintegration

Under hösten kommer arbetet med att etablera pedagogiska stöd att inledas. Arbetet med kartläggning av vilka IT-stöd som finns idag är första steget. Utöver detta så har det under våren genomförts en hel del säkerhetsrelaterade uppdrag för att kunna säkerställa att både IT-säkerhet och information som till exempel personuppgifter hanteras på ett korrekt sätt i våra IT-stöd.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ”Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro”:

- I Örebro ska det finnas en tydlig struktur för arbetet med tidiga insatser för individer i behov av stöd. (Åtagande)
- Förbättra och utveckla lek- och lärmiljöer som stödjer inlärning och trygghet. (Grunduppdrag)
- Strukturera arbetet med studie- och yrkesvägledning för att stärka arbetssätt, kompetens, jämlikhet och samarbete mellan skolor. (Åtagande)
- Förbättra möjligheten till språkutveckling för barn med rätt till teckenspråk. (Åtagande)
- Örebro kommun ska söka samarbete med etablerade öppna förskolor och aktivt uppmuntra att flera startar i områden där sådan mötesplats saknas. (Åtagande)
- För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa. (Grunduppdrag)
- Systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjning. (Grunduppdrag)

4.3 Målområde 3

Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser samt förebyggande arbete

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 3	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel vårdnadshavare som uppger att deras barn känner sig trygga i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 97 P 96 T 96	F 98 P 97 T 97	F 97 P 96 T 96	Behålla
Andel elever som känner sig trygga i skolan, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 89 P 91 T 89	F 89 P 92 T 90	F 93 P 92 T 91	Öka
Andel elever som känner sig trygga i skolan, gymnasieskolan kommunal och fristående huvudman	F 90 P 91 T 90	F 91 P 91 T 90	F 93 P 94 T 93	Öka

*Riktvärde 90-100 % bedöms som ett bra resultat från Origo Group som är leverantör av brukarundersökningen. Målvärdet Örebro kommun strävar emot är 100 %.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt, bland annat genom verksamheter inom Centralt skolstöd såsom Centrum för samverkan (Samba), NP-resurs och samverkan och specialpedagogisk kompetens.

Under 2019 genomfördes en organisationsförändring på Centralt skolstöd (CS) och en extern utvärdering³ av den nya organisationen skedde under vintern 2020–2021 och redovisades i Programnämnden under våren. I den kan bland annat utläsas att de utvecklingsarbeten och de fokusområden som verksamheterna haft inom CS så har en anpassning gjorts gentemot det som kom fram i behovsinventeringen år 2019. Dels finns ett tydligt arbete mot att öka verksamheters och individers delaktighet och dialog, dels arbete med att tydliggöra vad och hur CS verksamheter kan stödja andra verksamheter. Satsningar har till exempel gjorts inom områden som neuropsykiatriska funktionsvariationer och språkutvecklande insatser. Utvecklingsarbete och fokus har lagts på information, utbildning och handledning men också mer direkt arbete riktat mot individ och gruppnivå. I den enkät som utvärderingen baseras på är det höga medelvärden rakt över alla frågorna i enkäten och det visar på att verksamheterna överlag är nöjda med CS. De flesta verksamheter rankar CS samarbetet högt och att det uppfyller behovet, har gett kunskap och stöd samt gjort skillnad. Arbetet tas också väl emot och trots pandemin har dialogen mellan CS och verksamheterna varit mycket god. Som i alla organisationer finns det förbättringsområden och dessa arbetar verksamheten vidare med.

I arbetet med att sätta en struktur för tidiga insatser för individer i behov av stöd finns en tydlig och enkel ingång till Centralt skolstöds verksamheter för att tillhandahålla

³ Ärendenummer BoU 891/2021

konsultation för såväl fristående som kommunala huvudmän. Översyn av tillgängligheten sker för att möta önskemål. För mer information kring verksamheternas utvecklingsarbeten, fokusområden och kärnuppdrag hänvisas till Central skolstöds årsredovisning för år 2020⁴.

Trygghetsarbetet spelar en viktig roll på förskolor och skolor och upplevelsen av trygghet mäts årligen i den gemensamma brukarundersökningen. Även om andelen barn och elever som upplever sig trygga, generellt sett håller en jämn och hög nivå, pågår arbetet med att alla ska uppleva sig trygga i förskolan och skolan. Det är precis som med kunskapsresultaten bland eleverna, variationer mellan och inom enheterna. Därför är det av största vikt att varje enhet analyserar sina resultat utifrån flera perspektiv såsom åldrar och könsuppdelad statistik. Som exempel kan nämnas att förvaltningen förskola och skola, genom sin centrala trygghetsgrupp, arbetar målinriktat med att kunskapshöja skolornas trygghetsteam och utveckla analysen gällande trygghet i relation till målpåfyllelse för att stödja huvudmannen i dess samlade bedömning. Inom den kommunala gymnasieskolan ska arbetet stärkas genom ytterligare differentiering av resultatet i brukarundersökningen gällande pojkar och flickor för att tydligare kunna urskilja mönster och styra insatser.

Det som behöver fortsätta bevakas framöver är de effekter coronapandemin har när det gäller exempelvis psykisk ohälsa och här behöver samarbetet mellan programområdena stärkas för att möta medborgarnas olika behov som kan uppkomma.

Programområdet fortsätter att arbeta med trygga skollokaler inom ramen för det ordinarie lokalförsörjningsarbetet. Trygghets- och säkerhetsaspekten är en central del vid både ny- och ombyggnation, både genom direkta myndighetskrav och genom det sätt man planerar skollokaler och skolgårdar genom lokal- och funktionsprogram. Som exempel kan det handla om god belysning, säkra utrymningsvägar, fungerande skalskydd och en trygg trafikmiljö. Men det handlar också om att hela tiden arbeta förebyggande, till exempel genom att systematiskt identifiera kritiska platser på skolgården för att kunna styra resurser till de ställen där det behövs som mest.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Målen bedöms inte som relevant för nämnden då detta utgår från vård och omsorgs uppdrag och vårdkedja och inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

---

⁴ Ärendenummer BoU 75/2021

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet**

Målet bedöms inte som relevant för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom barn och utbildning.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro”:

- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas. (Grunduppdrag)
- Samverkan inom kommunen och med andra aktörer i det trygghetsskapande och socialt förebyggande arbetet ska stärkas i hela Örebro kommun. (Grunduppdrag)
- Identifiera och komplettera insatser och utarbeta kommungemensamma strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskilt stor utsatthet av psykisk ohälsa. (Grunduppdrag)
- Miljöer där barn och ungdomar vistas ska vara fria från narkotika. (Grunduppdrag)
- Stärka arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck genom samverkan och utveckling av förebyggande och åtgärdande insatser. (Grunduppdrag)

4.4 Målområde 4**Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet****KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett

Hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns verksamhet i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 93 P 91 T 92	F 94 P 93 T 93	F 92 P 93 T 93	Behålla
Andel elever som är nöjda med sin skola, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 80 P 80 T 80	F 81 P 80 T 80	F 84 P 82 T 82	Öka
Andel elever som är nöjda med sitt program, (sammanställning gymnasieskolan) kommunal och fristående huvudman	F 84 P 82 T 82	F 84 P 84 T 84	F 86 P 86 T 86	Öka

*Riktvärde 90-100 % bedöms som ett bra resultat från Origo Group som är leverantör av brukarundersökningen. Målvärdet Örebro kommun strävar emot är 100 %.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt och följer upp arbetet genom bland annat den årliga brukarundersökningen. Årets resultat visar på en ökning av nöjdhet bland elever i både grund- och gymnasieskolan. När det gäller vårdnadshavare inom förskolan ses samma höga resultat som tidigare år. Nöjdheten syftar både till verksamhetsinnehåll, lokaler med mera, därför är det som tidigare påpekats, viktigt att varje verksamhet själva tar tillvara på resultaten för att kunna arbeta vidare med utvecklingsområden på den egna förskolan eller skolan.

Utvecklingsarbetet gällande lokaler sker i samarbete med lokalstrategier om förskole- och skolmiljöer (både inom- och utomhusmiljöer) samt hållbarhetsstrategier när det gäller folkhälsofrågor. Läs mer om lokalförslöjningsarbetet under målområde 6.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet”:

- Vidareutveckla metoder och arbetssätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun. (Grunduppdrag)
- Vidareutveckla det serviceinriktade förhållningssättet med effektiva processer gentemot näringslivet. (Grunduppdrag)
- Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer. (Grunduppdrag)

4.5 Målområde 5

Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Örebro kommuns arbete för en minskad miljö- och klimatpåverkan syftar till att tillgodose en god och säkert framtid för kommande generationer. Programnämnd barn och utbildning behöver finnas med och skapa incitament och tydlighet avseende hållbara investeringar, och i samverkan med bland annat Futurum och Programnämnd samhällsbyggnad tillse att investeringar i kommunens lokaler tillgodoser behoven i en växande befolkning utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning. Det finns flera exempel på återbruk av möbler/inventarier vid förskolor och skolor. När lokaler avvecklats eller kontrakt sagts upp eller nytt byggs, så återanvänds lekturstning samt andra inventarier genom flytt av dessa till andra utbildningslokaler. Förvaltningen förskola och skola har bildat en grupp på intranätet för köp/skänk/sälj för att kunna ta vara på inventarier som blivit över. Vid planering av förskole- och skolgårdar så används avverkade träd, stenar, stubbar för att skapa en stimulerande lekmiljö och då behövs inte nyinköp av lekturstningar i samma omfattning.

Även fortsättningsvis behövs säkerställas att alla barn och elever som finns inom utbildningsverksamheterna får tillgång till den handlingskompetens och kunskap som krävs för att kunna vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Inom kommunen finns exempelvis Kretsloppslandet och Naturskolan som stöd till skolor och förskolor i deras arbete för att uppmuntra och skapar förståelse för en hållbar livsstil, och det är även viktigt att ledare inom skola och förskola ges möjlighet till fördjupad förståelse inom området. Utifrån kommunens arbete för en giftfri barnverksamhet kan verksamheternas arbete ha en kortsiktig negativ effekt på målet om

minskat avfall, då en del av arbetet handlar om att rensa ut och slänga leksaker och produkter som utifrån ett kemiskt perspektiv inte bör finnas i en barnverksamhet. Under året kommer målen i den övergripande strategin för ett Giftfritt Örebro följas upp på kommunövergripande nivå för att därefter revideras om behov finns.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade.

Målen bedöms inte som relevanta för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom Programnämnd barn och utbildning.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald”:

- Jämfört med år 2000 ska klimatbelastningen minska med minst 40 procent per invånare för det geografiska området Örebro kommun, samt minska med minst 80 procent per invånare för Örebro kommunkoncern. (Grunduppdrag)
- Arbeta med att brett implementera programmet för hållbar utveckling, klimatanpassningsplanen och avfallsplanen. (Åtagande)
- Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna. (Grunduppdrag)
- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget. (Grunduppdrag)

4.6 Målområde 6

Hållbara och resurseffektiva Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021	Målvärde 2021
Ekonomisk avvikelse för programområde Barn och utbildning, miljoner kronor	-6,7	40,5	-1,2	+/- 0
Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, miljoner kronor	- 5,5	+/- 0	14,4	+/- 0
Lokalutnyttjande per barn i förskola, kvm per barn, kommunal regi	-	12,4	Behålla	Behålla
Lokalutnyttjande per elev i grundskola, kvm per elev, kommunal regi	-	16,8	Öka	Minska
Lokalutnyttjande per elev i gymnasieskola, kvm per elev, kommunal regi	-	20,3	Minska	Minska

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. Den starka trenden verkar ha brutits även om det kan vara temporärt. Nybyggnation av bostäder fortsätter dock och kommer främst att ske centralt och i centrala ytterområden.

Antalet barn i förskolan förväntas minska under kommande år och förväntas öka igen från 2026 och framåt. Ökningen är då cirka 200 barn per år. Antalet elever i grundskolan årkurs F - 6 är relativt konstant fram till 2029 med en viss minskning de närmaste åren. Inom årkurs 7 – 9 ökar antalet elever mellan åren 2021-2025 med drygt 500, fram till 2029 ökning med ytterligare cirka 90 elever. För gymnasieskolan ses en årlig ökning om cirka 100 elever fram till 2022 och cirka 175 elever från år 2023 fram till 2029.

Den strategiska lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet lägger grunden för arbetet med kommande års lokalplanering. Utmaningen är stor, inte minst ekonomiskt. Det krävs samspel och ansvar från hela kommunkoncernen för att klara av utbyggnaden och de kostnadskonsekvenser det medför på både kort och lång sikt. För att kommunen ska ha ett effektivt lokalutnyttjande och inte bygga mer än vad behovet visar är det viktigt med samarbete. Dels mellan bolagen genom till exempel avstämning och jämförelse av bolagens investeringsplaner med kommunens investeringsprogram, dels att tillsammans diskutera lösningar som ryms inom de övergripande ekonomiska ramarna på sikt. Dels mellan programområden avseende gemensamt nyttjande av till exempel bibliotek och idrottshallar.

Lokalförsörjningen styrs av den lokalförsörjningsplanering (avser 4+4 år) som, kopplad till investeringsprogrammet, revideras, uppdateras och beslutas av Programnämnd

årligen. En revidering av det beslutade funktionsprogrammet har påbörjats men har på grund av andra prioriteringar, fått pausas. Varje beställning av ny- eller ombyggnation av förskolor och skolor har sin grund i den strategiska lokalförsörjningsplaneringen. Förskolor byggs sedan 2016 enligt det framtagna konceptet Framtidens Förskola 2.0. Utvärderingar görs kontinuerligt och framöver kommer 2.0 vidareutvecklas till 3.0. Den största förändringen är att det blir ytterligare en avdelning för att det ska bli jämnt antal avdelningar. En översyn av äldre, och framför allt mindre, förskolor kommer att göras för att anpassa antal förskoleplatser till det behov som finns nu och framåt. I största möjliga mån bör behov av förskoleplatser finnas inom rimliga geografiska områden.

Ett arbete har påbörjats med att ta fram en konceptskola. Denna ska baseras på funktionsprogrammet. En grundskola byggd utifrån ett koncept ger en enklare hantering i både förankrings- och byggprocessen vilket kan leda till minskade kostnader samt att det blir enklare att budgetera för investeringen och drift inför varje enskilt objekt. Rotrenoveringar av skolor kommer att fortsätta de närmaste åren. Av de tidigare utpekade fjorton grundskolorna återstår idag fyra.

Ett arbete har också påbörjats med att se över hur organisationen för gymnasieskolan ska se ut och hur befintliga lokaler kan rymma den förväntade elevökningen. Det kan innebära att skollokaler behöver ställas om och förändras, processen är delvis påbörjad. Det finns ett stort behov av att renovera och anpassa kök i förskolor och skolor utifrån arbetsmiljöåtgärder och behov av ökad produktion.

I det beslutade budgetdirektivet för åren 2021–2023, får Programnämnderna i uppdrag att fortsätta revidera och minska investeringsprogrammet. Detta syftar till att minska hyreskostnader för Programnämnden och frigöra resurser till verksamheterna istället.

Under året fortsätter ett antal åtaganden inom ramen för målområdet såsom arbetet med en enhetlig process för interkommunala ersättningar inom förskola och skola, vilken kommer att förenkla administrationen och skapar tydlighet för mottagaren. På sikt är det önskvärt med ett systemstöd i detta arbete för ytterligare effektivisering. Uppdraget med att se över möjligheter att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare i fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess fortsätter.

Programnämnden verkar i en övergripande roll som tillväxtmotor och ansvarig för att bidra i regional och nationell utveckling tillsammans med HR avdelningen inom Kommunstyrelseförvaltningen och övriga programområden. För att Programnämnden ska kunna säkra sitt uppdrag att tillgodose behovet av kompetens inom programområdets ansvarsområde oavsett utförare, på både kort och lång sikt behövs underlag på nuvarande och framtida kompetensbehov inom programområdets tjänsteutbud.

Örebro kommun genomför årligen en kartläggning av kompetensförsörjningsläget, som sedan utgör ett underlag för de satsningar och inriktningar som Programnämnden behöver fokusera på för den kommunala huvudmannen. Kartläggningen kallas Säkra kompetensen, och ska förnyas under hösten 2021. Programnämnden har sedan tidigare även uppdragit åt forskare att studera lärares personlörklighet och forskningsrapporten har presenterats i nämnden. Programnämnden har under våren 2021 även tagit del av den personalförskrivningsanalys som PWC tagit fram på uppdrag av HR-direktören. Tjänstepersoner och ordförande i Programnämnd har deltagit i ett sam-verkansprojekt med Mälardalsrådet för att stärka kompetensförsörjningen av pedagogiska yrken i Stockholm-Mälardalenregionen.

Året präglas också av dialog om personalkostnader kopplat till budgeten och de frågor som uppstått på grund av Coronapandemin.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområde ” Hållbara och resurseffektiva Örebro”:

- Genomföra översyn av investeringsprogrammet för att ytterligare minska framtida kostnadsutveckling. (Åtagande)
- Utöka dialogen med marknaden inför upphandling för att säkerställa en effektiv upphandlingsprocess samt för att bredda underlaget av marknadsaktörer. (Grunduppdrag)
- Stärka de sociala kraven i samband med upphandling i syfte att i högre grad leda till anställning eller praktik. (Grunduppdrag)
- Genom metodutveckling säkra välfärdens kvalitet i tider av demografisk förändring under de kommande åren. (Grunduppdrag)
- Utvärdera kommunens krishantering med anledning av Coronapandemin. (Åtagande)

5. Programnämnd barn och utbildningsresurser

Fördelning av medel via resursfördelningsmodeller

Förskolenämnd, Grundskolenämnd och Gymnasienämnd samt fristående huvudmän får i huvudsak sin ekonomiska tilldelning via resursfördelningsmodellerna för att bedriva verksamhet inom förskola och skola. Utöver det erhåller driftsnämnderna anslag för verksamheter som inte ingår i resursfördelningsmodellerna som är anslagsfinansierade.

Den övergripande målsättningen med resursfördelningsmodellerna är att i större utsträckning fördela resurser utifrån barn och elevers behov och att resurser fördelas likvärdigt oavsett utförare. Finansieringen av resursfördelningsmodellerna sker inom Programnämnd Barn och utbildnings tilldelade budgetram. Resursfördelningsmodellerna ska också vara kompensatoriska, just för att alla barn och elever har olika förutsättningar.

En viktig uppgift för Programnämnden är att öka kunskapen om modellerna och hur arbetet med ekonomi och resursfördelning kan och ska användas. Det gäller hela styrkedjan från Programnämnd barn och utbildning till driftsnämnd och vidare till förskolor och skolor och dess chefer och rektorer.

Det finns många synpunkter och uppfattningar om resursfördelningsmodellen och dess utformning. Kommunstyrelseförvaltningens uppfattning är att det finns en allmän acceptans av de grundläggande delarna av resursfördelningsmodellen, men det finns delar av modellen som behöver utvecklas vidare. Resursfördelningsmodellerna ses kontinuerligt över med ett brett deltagande från verksamheten. Uppföljning av modellerna görs utifrån om modellerna styr mot uppsatta mål och ger önskade effekt i enlighet med de beslut som fattas av Programnämnd barn och utbildning. Förskolans resursfördelningsmodell har som tidigare beskrivits, setts över och nu arbetar en arbetsgrupp med resultatet. Beslut om eventuella revideringar kommer i samband med att Programnämnd Barn och utbildning tar beslut om resursfördelningsmodellerna och Programplan med budget 2022.

I dag har vi en resursfördelningsmodell för gymnasieskolan där Riksgymnasiet ingår. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att öka tydligheten och transparensen i kommunens uppdrag och tilldelningen.

5.1 Programnämndens resurser

Programområde barn och utbildning redovisar ett samlat negativt resultat på -1,2 miljoner kronor. Årets avvikelse motsvarar en avvikelse på 0,03 procent i förhållande till tilldelad budgetram. En positiv avvikelse på 38,9 miljoner kronor efter ianspråktagande av intraprenadernas eget kapital. Det är en förbättring mot tidigare ekonomiska uppföljningar under året. Motsvarande resultat 2020 var en negativ budgetavvikelse på totalt -25,2 miljoner kronor. Vi arbetar nu i större utsträckning med att periodisera intäkter och kostnader, det vill säga att intäkter och kostnader ska belasta på rätt period.

Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom både förskola och grundskola.

Förskolenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på -8,5 miljoner kronor, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på -5,1 miljoner kronor, Gymnasienämnden en negativ budgetavvikelse på -2,0 miljoner kronor och Programnämnden barn och utbildning en positiv budgetavvikelse på 14,4 miljoner kronor.

I det ekonomiska resultatet för Förskole- och Grundskolenämnd ingår intraprenadernas negativa budgetavvikelse med totalt -4,6 miljoner kronor. Programnämnd barn och utbildning kommer fortsatt följa nämndernas ekonomiska resultat i den ordinarie uppföljningsprocessen under året. Det sker bland annat genom den månadsrapport som är uppe i Programnämnd barn och utbildning och som ger nämnden aktuell ekonomisk information löpande under året. Månadsrapporten är ett komplement till delårsrapporter och årsrapporten.

Örebro har varit en stark tillväxtkommun vilket har inneburit behov av fler förskole- och skolplatser. När kommunen växer innebär det också kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor med mera. Det finns behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor. Förskolor och skolor har startat upp verksamhet under året och det tar några år innan skolorna har det antal barn och elever skolan är byggd för, vilket får ekonomiska konsekvenser initialt. Det i sin tur ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Skillnaderna i antalet barn och elever mellan vår och höst är stora inom både förskola och skola. Verksamheterna upplever att det är svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som ett förändrat antal barn och elever, öppningar och stängningar av verksamheter, evakueringar och nybyggnationer.

Det bedöms finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområde Barn och utbildning. Det kommer att krävas förbättring på både nämnd- och verksamhetsnivå och behov av ställningstagande. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och arbetet med ekonomi på alla nivåer. Som ett stöd för rektorerna inom förskola och skola har under våren ett bildspel tagits fram som förklarar budgetprocessen och fördelningsprinciperna. Detta kan till exempel användas vid arbetsplatsträffar med personal när det kommer upp frågor gällande budgeten. En förutsättning är att det finns engagerade ledare och chefer som har stöd från ekonomer och att förbättra möjligheten för chefer och ledare att följa upp sin ekonomi genom utvecklande av ekonomi- och stödsystem. Resursfördelningsmodellerna är levande dokument och ses kontinuerligt över så att resursfördelningen svarar mot de behov som finns hos barn och elever. Ett utvecklings- och omställningsarbete krävs för åtgärder på både kort och lång sikt samt förutsättningar och rutiner för en långsiktig ekonomi i balans.

Förutsättningarna för verksamhetsåret är att anpassa organisationen till följd av det generella effektiviseringskravet på 1,9 procent för 2021. Sammantaget är bedömningen att programområdets verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar uppdragen, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Fördelning av effektiviseringskravet sker utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierad verksamhet. Omprövningskravet 2021 uppgår till 60,4 miljoner kronor. Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när nämnderna inom programområdet inte har en budget i balans är effektiviseringskravet för året uppfyllt.

Nämnder och fristående huvudmän inom förskola och skola har kompenserats för 2021 års löneökning.

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2021 uppgår till 35,4 miljoner kronor och hela utrymmet kommer att ha nyttjats vid årets slut.

5.2 Effektivisering

I den budget som programområde Barn och utbildning tilldelades inför 2021 innehöll ett generellt effektiviseringsuppdrag på 26,0 miljoner kronor. Effektiviseringsuppdraget motsvarar 0,7 procent av budgetramen för programområdet.

Utöver effektiviseringen från Kommunstyrelsen fanns ytterligare behov av effektivisering inom programområdet med 34,4 miljoner kronor. Det innebär för programområdet en effektivisering med totalt 60,4 miljoner kronor. Det motsvarar en generell effektivisering för programområdet med 1,9 procent.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter.

Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när inte nämnderna inom programområdet har en budget i balans är effektiviseringskravet inte uppfyllt.

Sammantaget är bedömningen att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Samtliga verksamheter inom förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgeten går till personalkostnader.

5.3 Programnämndens egen verksamhet

Programnämndens egen verksamhet har till och med augusti förbrukat 62,8 procent av budgetramen vilket kan jämföras med 2020 års förbrukning på 65,6 procent.

En ekonomisk sammanställning över verksamheter inom Programnämndens egen verksamhet.

Programnämnd	Bokslut 2020	Utfall aug 2021	Budget 2021	Förbrukn %	Prognos 2-2021	Avvik
Belopp i tkr						
Programnämnd	-1 053	-483	-800	60,4%	-838	-38
Programövergripande	-81 086	-50 428	-88 023	57,3%	-87 755	268
Förskola	-227 779	-161 780	-230 371	70,2%	-231 235	-864
Grundskola	-702 513	-492 445	-747 705	65,9%	-749 561	-1 856
Gymnasieskola	-43 075	-37 507	-62 455	60,1%	-49 983	12 472
Särskola	12 507	1 216	9 220	13,2%	1 678	-7 542
Specialskola	-41 437	-19 767	-43 000	46,0%	-42 034	966
Planeringsreserv/volym	2		-48 332		-37 338	10 994
Nettokostnad	-1 084 434	-761 194	-1 211 466	62,8%	-1 197 066	14 400

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Programnämnd barn och utbildning visar en positiv budgetavvikelse på totalt 14,4 miljoner kronor för egen verksamhet.

Från 2021 har den månadsvisa ekonomiska rapporteringen till Programnämnd barn och utbildning fortsatt som ett komplement till delårsrapporter och årsberättelser vilket är en del mot en ekonomi i balans. Syftet med månadsrapporten är att tidigt upptäcka avvikelser och åtgärda dessa och också kunna se att åtgärderna ger effekt.

Programnämnd

Nämnden har en budget i balans.

Programövergripande verksamhet

Centralt skolstöd prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 0,4 miljoner kronor. Myndighetsavdelningen har haft svårare att verkställa den effektivisering som riktats mot dem och prognostiserar en negativbudgetavvikelse på - 2,3 miljoner kronor.

Budget 2021 för ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025” uppgår till 4,0 miljoner kronor och samtliga medel förväntas förbrukas under året.

Lokalkostnader

Inför 2021 har vi fortsatt med en mer systematisk genomgång av kostnad och kostnadsfördelning för programområdets lokaler vilket bland annat innebär en regelbunden uppföljning av varje enskild fastighet vilket inte varit fallet varit några år bakåt i tiden. Under ett flertal år har lokalkostnader utgjort en osäkerhetsfaktor i det ekonomiska resultatet och det har funnits både budgetavvikelser och felaktigheter. Bedömningen är att kostnader för lokaler 2021 ger en liten positiv avvikelse för året. En bidragande positiv orsak är den hyresrabatt med anledning av Corona Futurum gett gymnasieskolorna. Det finns också orsaker som påverkar i negativ riktning såsom extra inhyrda lokaler relaterat till Corona, kostnader för Tegelbruket under hela budgetåret samt förändring i givna hyresrabatter mellan åren 2020 och 2021.

Interkommunala ersättningar och köp av platser av extern huvudman

En återkommande osäkerhetsfaktor är den interkommunala debiteringen. Det finns en försening i faktureringen till andra kommuner för elever som väljer skolor i Örebro kommun. Det råder även en eftersläpning av interkommunala kostnader för barn och elever som väljer att gå i förskolor och skolor utanför Örebro kommun. Den samlade bedömningen är att interkommunala intäkter och kostnader, samt köp av platser hos fristående huvudmän och institutioner utanför kommun, totalt innebär en negativ budgetavvikelse för året. En bidragande orsak till detta är en minskning av antalet elever inom gymnasieskolorna

Skolskjuts/elevresor och köp av plats i specialskolor

Ett ökat antal barn och elever medför ökade behov av skolskjuts/elevresor och behov av platser i specialskolor och andra lösningar för elever med behov av särskilt stöd.

Kostnader för skolskjuts/elevresor påverkas förutom volymökning också av förändringar i prissättning från Region Örebro län som samordnar alla resor. Inför 2021 har en taxehöjning skett om åtta procent vilken fått ett direkt genomslag i nämndens kostnader. Till följd av Coronapandemin har Region Örebro län tillfälligt valt att begränsa samplanering av skolskjutsar. Detta betyder färre elever per skolskjuts vilket i sin tur innebär ökade kostnader. För gymnasiesärskolan innebär detta en förväntad fördubbling av kostnaderna jämfört budget.

Föregående års förändring i vilka som erhåller gymnasiebuskort har slagit väl ut med en positiv effekt mellan åren 2020 och 2021 på 11,0 miljoner kronor.

Det är fortsatt angeläget att skolskjuts och elevresor ses över för att säkra kostnads-effektivitet. Detsamma gäller också för elever i specialskolor. Den samlade bedömningen är att skolskjuts/elevresor i kommunen totalt innebär en negativ budgetavvikelse.

Volympott/planeringsreserv

För 2021 uppgår planeringsreserven till 2,5 miljoner kronor och volympotten till 60,0 miljoner kronor.

Bedömningen är att volympotten och planeringsreserven inte kommer att förbrukas fullt ut. Det bygger dels på en bedömning om antal barn och elever under hösten som kommunala förskolor och skolor gjort, dels hur det såg ut föregående år vid de avstämningar som kvarstår för 2021 för fristående huvudmän. Prognosen är en positiv budgetavvikelse på totalt 11,0 miljoner kronor.

5.4 Drifnämndernas ekonomiska resultat

I nedanstående tabell redovisas förbrukning för perioden januari till augusti samt per nämnd inom programområdet. I tabellen framgår också avvikelse samt förändringen av det ackumulerade resultatet.

Nämnd Belopp i tkr	Bokslut 2020	Utfall jan-aug	Budget 2021	Förbrukn %	Prognos 2-2021	Budget- avvikelse
Förskolenämnd	-842 875	-533 756	-847 231	63%	-855 731	-8 500
Grundskolenämnd	-1 333 741	-822 370	-1 356 397	61%	-1 361 547	-5 150
Gymnasienämnd	-510 157	-318 124	-519 486	61%	-521 486	-2 000
Programnämnd	-1 084 434	-761 194	-1 211 466	63%	-1 197 066	14 400
Nettokostnad	-3 771 207	-2 435 444	-3 934 580	62%	-3 935 830	-1 250
Varav intraprenader						37 616
Totalt exklusive intraprenader						-38 866
Ingående ackumulerat resultat intraprenader						42 066
Ianspråktagande ack resultat 2021						-4 550
Nya underskott 2021						-1 847
Nya överskott 2021						2 900
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2021						38 569
Avvikelse inklusive ianspråktagandev ack resultat 2021						-38 866
Årets avvikelse exkl intraprenader						1 053
Årets avvikelse intraprenader						
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över/underskott						-37 813

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Nedan följer en redovisning av nämndernas ekonomi i delårsrapport 2 för 2021:

Nämnderna arbetar med att fullgöra uppdraget för 2021, att uppnå god ekonomisk hushållning, vilket innebär budget i balans, att anpassa organisationen till årets budgetram som inkluderar ett generellt effektiviseringskrav på 1,9 procent.

Tilldelningen bygger till största delen på resursfördelningsmodellerna för förskola och skola. Därutöver tilldelas nämnder resurser för anslagsfinansierad verksamhet.

Det ekonomiska arbetet har fokus på att klara av att ta emot nya barn och elever, men också att anpassa organisationen utifrån faktiskt antal barn och elever. Det ställer krav på en flexibel organisation, då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Både förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst och det har även varit det inom grundskolan, där det är stora elevkullar.

Förskolenämnden

Förskolenämnden har till och med augusti månad förbrukat 63 procent av nuvarande budgetram vilket är lägre än för perioden. Utifrån utfall till och med augusti och bedömda förändringar under hösten prognostiserar nämnden en negativ budgetavvikelse på -8,5 miljoner kronor. Resultatet är cirka 1,5 miljoner kronor bättre än vid årets första delårsrapport. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på -4,6 miljoner kronor.

Intraprenaderna prognostiserar en negativ budgetavvikelse på -3,9 miljoner kronor vilket innebär att enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Som grund för budgeten ligger barnantalet i oktober 2020. Barnantalet ökade under våren jämfört med oktober men till hösten förväntas antalet ligga i paritet jämfört med 2020.

I prognos 2 finns fortsatt en osäkerhet kring beräknat barnantal under hösten då septembers utfall ännu inte är fastställt. Barnprognoserna är svåra att träffa helt rätt då det saknas insyn i köhanteringen för fristående huvudmän samt att föräldrar kan välja att senarelägga inskolning med kort varsel. Det finns också en osäkerhet i hur de nya reglerna för att stärka anställningsskyddet kommer slå. Konverteringen kommer att inträffa efter färre antal anställningsdagar än tidigare, vilket får som följd att antalet tillsvidareanställda troligen kommer att öka under hösten.

Effektiviseringen sker till övervägande genom att minska/anpassa personalorganisationen då drygt 90 procent av förskolornas budget går till detta. Personaltätheten har till följd av detta minskat de senaste åren. Att få helårseffekt på personalförändringar är svårt, då många åtgärder sker först till hösten i samband med terminsstarten och personal som är övertalig till hösten kommer eventuellt behöva rekryteras igen till våren då barnantalet åter förväntas öka.

I och med överetablering inom vissa områden har verksamheterna valt att lägga avdelningar i tråda inför höstterminen för att ta dem i bruk till våren igen när efterfrågan ökar. Förvaltningen jobbar också tillsammans med lokalförsojningsenheten med att se över befintliga lokaler.

Enheterna har varit extra försiktiga i sina prognoser i år och varit mindre optimistiska med prognosen av höstens barnantal. Några enheter är fortfarande inte helt klara med höstens placeringar och man har därför endast räknat med de barn man vet börjar. Merparten av förskolorna prognostiserar ändå en budget i balans eller ett mindre underskott, men det finns några enheter som sticker ut och prognostiserar större underskott.

Ett av kraven kommunen har är att tillgodose att alla barn får en placering inom fyra månader. För att möta kravet krävs en flexibel organisation och lokaler vilket är en bidragande orsak till alla ny-/ombyggnationer och tillfälliga avdelningar som öppnas

och stängs. Flexibilitet är resurskrävande eftersom det är svårt att få ekonomi på tillfälliga lösningar samt i uppstartskeden av verksamheter.

Förvaltningsgemensamt bedöms till en positiv budgetavvikelse på 2,0 miljoner kronor som täcker upp för verksamheter som redovisar negativ budgetavvikelse. Den kommungemensamma förskolan på obekvämtid, Västerpark, bedöms ha en mindre negativ budgetavvikelse som beror på att antalet barn ökat som inneburit att förskolan har behövt tillsätta mer personal.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden har till och med augusti månad förbrukat 61 procent av nuvarande budgetram vilket är lägre än för perioden. Utifrån utfall till och med augusti och bedömda förändringar under hösten prognostiserar nämnden en negativ budgetavvikelse på -5,1 miljoner kronor. Resultatet är cirka 9,4 miljoner kronor bättre än vid årets första delårsrapport. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på -4,6 miljoner kronor.

I resultatet ingår intraprenaderna med en negativ avvikelse på -0,7 miljoner kronor kommungemensamt måltidsorganisation med en negativ avvikelse på -2,0 miljoner kronor och anslagsfinansierad enhet för flerspråkighet med en negativ avvikelse på -2,5 miljoner kronor.

Nämnden exklusive intraprenaderna och ovan nämnda gemensamma verksamheter innebär en budget i balans.

För intraprenaderna inom grundskolan prognostiseras en negativ budgetavvikelse på -2,4 miljoner kronor vilket innebär att enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans. Motsvarande för grundskolan är en positiv budgetavvikelse på 1,8 miljoner kronor. Det innebär att deras ackumulerade överskott överskrider 7 procentgränsen vilket innebär att de inte får föra med sig allt till 2022.

Som grund för budgeten ligger elevantalet i oktober 2020. Elevantalet minskade till februari jämfört med oktober men förväntas öka till hösten. Det innebär en förväntat tillskott med cirka 20,0 miljoner kronor. Det är en utmaning i att träffa höstens prognos fullt ut och det kan finnas enheter som har varit för optimistiska i sin bedömning.

Grundskolan exklusive intraprenader prognostiserar ett negativ avvikelse på -4,2 miljoner kronor. Merparten av skolorna prognostiserar en budget i balans. Det är cirka ett tiotal skolenheter som prognostiserar en negativ budgetavvikelse. De skolor som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad ram förklaras av skolor som har elever i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser och skolor med vikande elevunderlag och för stor organisation i förhållande till budget, kostnader på grund av sjukskrivningar, nya enheter som startar upp verksamhet har initialt höga driftkostnader. Nya skolor har i viss utsträckning använts som evakueringskolor under tiden skolor renoverats men också kostnader för flytt till ny verksamhet. Av de skolenheter som prognostiserar en budget i balans så kommer det i flera fall krävas åtgärder och att dessa åtgärder får effekt.

Enheten för flerspråkighet prognostiserar en negativ budgetavvikelse på -2,5 miljoner kronor. Verksamheten har under de senaste två åren haft effektiviseringskrav. Effektiviseringen består i att enheten försöker anpassa antalet lärare i olika språk till behovet men problemet är att i vissa språk så är personalen heltidsanställda men det

finns bara underlag för en tjänst motsvarande 20 till 70 procent. Omplacering av personalen är svår då deras avtal är ett smalt område vilket innebär att enheten kvarstår med kostnaderna för personal i omställning. Inför 2022 ser det ut som att verksamheten ska vara i ram.

Måltidsverksamheten är en kommungemensam verksamhet som servar verksamheter inom programområdet men också inom Vård- och omsorg. En prognostiserad negativ budgetavvikelse på -2,0 miljoner kronor för året som beror på uteblivna intäkter från restauranger och dagvård inom Vård och omsorg samt uteblivna intäkter hänförliga till distansundervisning på gymnasieskolorna. Måltidsenheten bedömer intäktsbortfallet till cirka 7 miljoner kronor. I samband med stängda verksamheter minskar även livsmedelskostnaderna samt vikariekostnaderna, därav blir inte den negativa avvikelsen lika stor som intäktsbortfallet. Sjukfrånvaro bland barn och elever inom förskolor och skolor har inneburit minskade livsmedelskostnader.

Förvaltningsgemensamt och planeringsreserven lämnar en positiv budgetavvikelse som ska täcka upp för verksamheter som prognostiserar negativa budgetavvikelser och för busskostnader i samband med Stureskoland evakueringen.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på -2,0 miljoner kronor vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 0,4 procent av budgetramen

I prognosen har hänsyn tagits till elevförändringen hänförligt till hösten och läsårsstart. Gymnasienämnden har en utmaning i att budget beror på antalet elever och ett fortsatt minskat elevantal för reguljära gymnasiet samt Riksgymnasiet. Gymnasiesärskolan har en fortsatt elevökning, om än inte lika stor som föregående år.

Inför 2021 justerades elevpengen för Anläggningsmaskin, Samhällsvetenskapliga programmet för elever med hög fungerande autism, International Baccalaureat och Restaurang och livsmedel från Programnämnd barn och utbildning vilket ger inriktningarna bättre förutsättningar att nå en ekonomi i balans.

Reguljära gymnasiet har i flera år haft svårigheter att nå ekonomi i balans. Nämnden fick en minskad budgetram vid avstämningen i februari till följd av elevminskning. Ytterligare elevminskning väntas till hösten baserat på preliminär antagning. Då personal- och organisationsförändringar tar tid är en relativt liten effekt av arbetet med i prognosen. Omfattningen av arbete som pågår kommer på sikt att innebära en minskning av nämndens personalkostnader motsvarande med cirka 15 till 20 miljoner kronor.

Riksgymnasiet visar en positiv avvikelse på 5,5 miljoner kronor. Avvikelsen är hänförliga till det budgettillskott på 10,0 miljoner kronor som nämnden fick inför budget 2021 från Programnämnd Barn och utbildning. Planering pågår för hur medlen ska användas på bästa sätt i verksamheten för att uppnå önskad effekt om ökad attraktivitet och kvalitet. Budgettillskottet ger verksamheten möjlighet att reda i frågorna för att kunna hitta bästa vägen framåt och en strateg har anställts för att leda arbetet och nämnden kommer inte få full kostnadseffekt under innevarande år. Arbetet har försvårats under Coronapandemin. Rektorsområdena har fortsatt en ansträngd ekonomisk situation till följd av elevminskning. Dimensioneringsproblematiken är stor inom verksamheten då elevminskningen sker spritt mellan skolor och program och verksamheten bedrivs i mindre grupper. Möjligheterna att minska kostnaderna för att möta budgetminskning till följd av minskade elevantal är begränsade

Gymnasiesärskolan visar på en positiv budgetavvikelse på 3,5 miljoner kronor. Antalet elever fortsätter att öka men inte lika kraftigt som tidigare. Arbetet med att växa organisationen innebär att kostnaderna ökas succesivt för att verksamheten ska klara att hitta och ta emot nyanställda. Det innebär att full kostnadseffekt av personalökningen inte kan ses samma år som elevökning uppstår och bidrar därmed till en positiv avvikelse till budget. En annan anledning är att sjukfrånvaron är högre än normalt vilket beror på coronapandemin. Skolan är restriktiv kring att ta in vikarier vid sjukfrånvaro eller annan kortvarig frånvaro med hänsyn till smittspridningen.

Gymnasiesärskolan för döva och hörselskadade elever visar på en positiv avvikelse på 3,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader till följd av sjuk-skrivningar samt vakans. Coronapandemin har också inneburit att man varit restriktiv med att ta in vikarier i verksamheten. Högre intäkter än väntat kopplat till elever med stödbehov, vilka inte nyttjats fullt ut på grund av att de medlen inte kunnat planeras för i förväg, vilket bidragit till del av avvikelsen.

Gemensam förvaltningsledning prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 0,7 miljoner kronor och avvikelsen är hänförlig till att Coronapandemin medför begränsningar i vilka insatser som går att genomföra.

Intraprenadernas resultat

Tabellen nedan visar intraprenadernas resultat 2021 per verksamhet och per enhet inom förskola och grundskola.

Intraprenader Belopp i tkr	Akkumulerat resultat	Budget avvikelse	Förbrukat akkumulerat resultat	Nya underskott	Nya överskott	Nytt akkumulerat resultat
Förskolor						
Norrby förskolor	2 059	-1 000	-1 000	0	0	1 059
Förskolor Lillån	3 297	100	0	0	100	3 497
Förskolor Varberga	3 586	0	0	0	0	3 586
Rosta förskola	1 900	-1 000	-1 000	0	0	900
Förskolor Väster	3 542	-2 000	-2 000	0	0	1 542
Nettokostnad	14 384	-3 900	-4 000	0	100	10 584

Intraprenader Belopp i tkr	Akkumulerat resultat	Budget avvikelse	Förbrukat akkumulerat resultat	Nya underskott	Nya överskott	Nytt akkumulerat resultat
Grundskolor						
Lillåns skola, Lillån södra	4 427	300	0	0	300	4 727
Västra Engelbrekt, Tegnerskolan	158	700	0	0	700	858
Almbyskolan F-9	5 825	0	0	0	0	5 825
Engelbrekt 4-9	4 132	800	0	0	800	4 932
Gumaelsskolan 7-9	2 843	-550	-550	0	0	2 293
Mellringeskolan F-6	63	0	0	0	0	63
Mellringeskolan 7-9	314	-1 300	-314	-986	0	-986
Norrbyskolan F-6	92	-600	-92	-508	0	-508
Rostaskolan F-6	347	-700	-347	-353	0	-353
Stora Mellösa F-6	817	0	0	0	0	817
Stureskolan F-3	1 369	0	0	0	0	1 369
Wallerska skolan F-6	1 688	0	0	0	0	1 688
Brunsskolan F-6	1 978	-300	-300	0	0	1 678
Brickebacken F-6	3 629	1 000	0	0	1 000	4 629
Nettokostnad	27 682	-650	-1 603	-1 847	2 800	27 032
Totalt förskolor och skolor	42 066	-4 550	-5 603	-1 847	2 900	37 616

Intraprenadernas ackumulerade resultat är fortsatt positivt för både förskolor och grundskolor. Fortsatt skiljer sig resultaten åt mellan enheterna. Några enheter behöver använda eget kapital för att täcka årets negativa budgetavvikelse.

5.5 Skolmiljarden

Skolverket har under året beslutat om statligt stöd till kommunerna. För Örebro kommun har det inneburit ett tillskott på 19,1 miljoner kronor. Medel som har fördelats ut till förskolor och skolor för såväl kommunal som fristående huvudman. Medlens syfte är att säkerställa att barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots covid-19-pandemin.

Driftnämnderna ska senast i årsberättelsen för 2021 redovisa hur medlen har nyttjats under året.

Förskola

Medel har använts till att köpa in läsplatlor för att verksamheterna ska kunna ha digitala möten samt läsplatlor med olika profiler som ett stöd i undervisningen. Medel har också använts till att förbättra arbetsmiljön och täcka upp för merkostnader som uppstått på grund av pandemin.

Grundskola

Den första utbetalningen användes till att finansiera merkostnader för, extra bemanning/vikarier för att säkerställa elevernas undervisning under våren, ökade lokalkostnader, inköp av skyddsmaterial, fortbildning i digitala verktyg, utomhusaktiviteter och extra lokalhyror för elever i årskurs 7–9.

Den andra utbetalning riktades medel till elever i årskurs F-6 med medskicket att användas till förbättring av arbetsmiljön för elever och personal samt insatser inom elevhälsan, uppföljning kommer ske i samband med årsredovisning.

Den tredje utbetalning kommer användas till att förbättra arbetsmiljön och täcka upp för merkostnader som uppstått på grund av pandemin, uppföljning sker i samband med årsredovisning.

Gymnasieskolan

Medel från de tre utbetalningar som Gymnasienämnden tilldelats har använts till följande insatser;

- stärka måluppfyllelsen
- stärka lärarnas kompetenser att använda digitala verktyg för att öka elevernas lärande
- stärka elevhälsans kompetenser och förutsättningar att använda digitala verktyg för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- stärka arbetsmiljön för alla medarbetare, chefer och elever

Samtliga skolenheter har fått möjlighet att ta del av dessa medel men behoven och insatserna skiljer sig åt mellan de olika skolorna. I dagsläget görs bedömningen att Gymnasienämnden till viss del kommer att ha ökade kostnader som följd av dessa insatser, men de kommer även till viss del täcka upp redan befintliga kostnader, till exempelvis delar av ordinarie personalkostnad. Detta medför att prognosen tillfälligt för i år har förbättrats, framför allt på det reguljära gymnasiet, och att vissa ekonomiska utmaningar med en ekonomi i balans kvarstår inför kommande år.

5.6 Effekter av coronapandemin

Nedan redovisas effekter per driftnämnd:

De ekonomiska konsekvenserna av covid-19 är fortsatt svåra att bedöma vilket gör att det finns en osäkerhet i prognosen. Nedan redovisas effekter av Corona pandemin per driftnämnd:

Förskola

Prognosen är lagd utifrån följande förutsättningar:

- Ingen ökad kostnad för korttidsjukfrånvaro från och med september 2021 och framåt.
- Endast bokförda statsbidrag till och med augusti 2021 har tagits med i prognosen.
- Ordinarie verksamhet från och med höstterminen.

För våren så har pandemin fortsatt inneburit lägre kostnader för kurser och konferenser och verksamheterna har kompenserats för ökade sjuklöner. Däremot har den höga sjukfrånvaron inneburit ökade kostnader för vikarier och en ökad arbetsbelastning för ordinarie personal. Verksamheterna har även haft ökade kostnader för skyddsutrustning, städning med mera.

En tänkbar effekt av pandemin kan vara att föräldrar avvaktar med inskolning på förskolan då barnantalet under våren inte ökat i samma utsträckning som vanligt, vilket innebär att förskolor som ett normalår finansierar sin verksamhet med överinskrivningar på våren nu kan komma att behöva se över sin organisation inför hösten.

Statsbidraget för högre sjuklönekostnader som fördelats ut till enheterna uppgår till 8,6 miljoner kronor och motsvarar den högre sjuklönekostnad som nämnden haft jämfört med januari-februari 2020 respektive mars-augusti 2019.

Regeringen har fattat beslut att förlänga kompensationen för sjuklönekostnader som överstiger det normala till och med september 2021.

Grundskola

De ekonomiska konsekvenserna av covid-19 är fortsatt svåra att bedöma vilket gör att det finns en stor osäkerhet i prognosen. Prognosen har lagts utifrån följande förutsättningar:

- Ingen ökad kostnad för korttidsjukfrånvaro från och med september 2021 och framåt.
- Endast bokförda statsbidrag till och med augusti 2021 har tagits med i prognosen.
- Ordinarie verksamhet från och med höstterminen.

Hittills så har pandemin inneburit lägre kostnader för kurser och konferenser och verksamheterna har kompenserats för ökade sjuklöner. Däremot har den höga sjukfrånvaron inneburit ökade kostnader för vikarier och en ökad arbetsbelastning för ordinarie personal. Verksamheterna har även haft ökade kostnader för skyddsutrustning, städning, transporter med mera.

En effekt av pandemin, pga. att föräldrar jobbar hemifrån i större utsträckning, kan vara att barnen på lågstadiet tidigare får gå hem efter skolan i större utsträckning och skrivs

därmed ut från fritids. Vid barn- och elevavstämningen i februari tappade skolorna fler fritisbar jämfört med hur det sett ut tidigare år.

Statsbidraget för högre sjuklönekostnader som fördelats ut till enheterna uppgår till 10,1 mnkr och motsvarar den högre sjuklönekostnad som nämnden haft jämfört med januari-februari 2020 respektive mars-augusti 2019.

Regeringen har fattat beslut att förlänga kompensationen för sjuklönekostnader som överstiger det normala till och med september 2021.

Gymnasieskolan

Gymnasienämnden har påverkats ekonomiskt av coronapandemin på flera sätt. Både genom erhållen ersättning, ökade respektive uteblivna kostnader samt till viss del uteblivna intäkter. Likt den bedömning som gjordes i årsberättelsen för 2020 samt i prognosen vid årets första delårsrapport, är att den ekonomiska nettoeffekten för nämnden innebär minskade nettokostnader. Exakt belopp går inte att redovisa då framförallt uteblivna kostnader inte går att särskilja och beräkna utan att ålägga verksamheten stor administrativ börda.

5.6 Kostnadsutveckling

Sammanställning av kostnadsutveckling som visar totala intäkter och kostnader för samtliga nämnder inom programområde Barn och utbildning.

Nämnd	Bokslut	Utfall	Budget	Återstår av	Förbrukn	Prognos	Budget
Belopp i tkr	2020	jan-aug	2021	budget	%	2-2021	avvikelse
Intäkter							
Barnomsorgsavgifter	118 555	76 642	118 960	42 318	64,4%	118 956	-4
Driftbidrag	416 987	292 305	389 432	97 127	75,1%	404 252	14 820
Försäljning av verksamhet	229 393	155 329	228 280	72 951	68,0%	226 736	-1 544
Övriga intäkter	304 311	634 419	1 169 896	535 477	54,2%	1 126 537	-43 358
Summa intäkter	1 069 246	1 158 695	1 906 568	747 873	60,8%	1 876 482	-30 086
Kostnader							
Personalkostnader	-2 645 685	-1 680 341	-2 660 883	-980 541	63,1%	-2 653 422	7 461
Köp av verksamhet	-941 439	-1 073 917	-1 878 054	-804 137	57,2%	-1 861 453	16 601
Lokalkostnader	-643 801	-458 859	-697 700	-238 841	65,8%	-694 684	3 016
Entreprenad/fastighet mm	-248 638	-146 439	-257 598	-111 159	56,8%	-247 722	9 876
Kapitalkostnader	-48 860	-33 893	-50 197	-16 304	67,5%	-50 668	-471
Skolskjuts/ elevresor	-83 248	-56 233	-78 173	-21 940	71,9%	-85 808	-7 635
Övriga kostnader	-228 781	-144 458	-218 543	-74 085	66,1%	-218 553	-11
Summa kostnader	-4 840 452	-3 594 139	-5 841 148	-2 247 009	61,5%	-5 812 311	28 837
Nettokostnad	-3 771 206	-2 435 444	-3 934 580	-1 499 136	95,8%	-3 935 830	-1 250

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Kommentar kring intäkter

Barnomsorgsavgifterna från vårdnadshavare som har barn i förskola och fritidshem är fortsatt höga till följd av den årliga kontrollen av inkomstuppgifter som infördes under 2019 och motsvarar i princip budget.

Driftbidrag, som främst utgörs av statsbidrag, har minskat de senaste åren i takt med minskat flyktingmottagande. Den positiva avvikelsen mot budget avser statsbidrag som är av engångskaraktär.

Försäljning av verksamhet har minskat marginellt vilket främst utgör lägre interkommunala intäkter för sålda inom skolplatser.

Övriga intäkter innebär en negativ budgetavvikelse som till viss del beror på interna intäkter inom förvaltningarna samt effekt av Coronapandemin.

Kommentar kring kostnader

Köp av verksamhet lämnar en positiv avvikelse som främst beror på att en stor del av volympotten inte förväntas förbrukas fullt ut under året.

Lokalkostnaderna har ökat de senaste åren men är nu i stort sett i nivå med budget.

Kostnader för skolskjuts och elevresor ökar till följd av ökat antal elever och förändringar i prissättningen från Region Örebro län samt ökade kostnader i samband med Coronapandemin.

Övriga kostnader ligger i nivå med budget.

5.6 Investeringar

Objekt Belopp i tkr	Bokslut 2020	Utfall jan-aug	Budget 2021	Förbrukat %	Prognos 2-2021	Avvikelse
Förskolenämnd	-3 222	-1 882	-5 672	33%	-5 672	
Grundskolenämnd	-10 816	-7 745	-26 382	29%	-26 382	
Gymnasienämnd	-4 279	-872	-2 546	34%	-2 546	
Datorer i skola	-16 579		-11 400		-5 647	5 753
Datorer gymnasieskola	-7 572		-8 000		-4 000	4 000
Programnämnd			-800		-800	
Nettokostnad	-42 468	-10 499	-54 800	19%	-45 047	9 753

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2021 uppgår till 35,4 miljoner kronor.

Det prognostiserade utfallet för året uppgår till 35,4 miljoner kronor vilket innebär att hela utrymmet för inventarieinvesteringar kommer att förbrukas under året. En stor del av medlen kommer att gå till att utrusta den nystartade Svealundsskolan.

Medel har använts till inköp av inventarier till förskolor och skolor, förnärvarande är det utrustning av nya förskolor och skolor. Inköp av datorer till verksamheten som avser den pedagogiska verksamheten utifrån den IT satsning som ska bidra till att utveckla pedagogiken och skapa förutsättningar för nya hjälpmedel.

En investering är förenad med driftskostnader i form av avskrivning och internränta och denna kostnad ska inrymmas inom förskolans eller skolans tilldelade budgetram.

6. Fem år i sammandrag.

Fem år i sammandrag	2017	2018	2019	2020	Bedömn 2021
Ekonomisk avvikelse, programområdet, mnkr	-13,2	-81,0	-6,7	40,5	-1,2
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	150 192	153 367	155 696	156 381	156 888
Åldersgruppen 1-5 år	9 448	9 409	9 458	9 305	9 067
Åldersgruppen 6-15	17 463	18 134	18 656	18 989	19 283
Åldersgruppen 16-18 år	4 941	5 021	5 047	5 073	5 175
Förskoleverksamhet					
Antal barn i kommunal förskola	7 135	7 145	7 202	7 118	Oförändrad
Antal barn i pedagogisk omsorg, dagtid	0	0	0	0	Oförändrad
Antal barn i fristående förskola	1 120	1 096	1 073	1 032	Oförändrad
Antal barn i pedagogisk omsorg, fristående regi	30	28	45	49	Öka
Andel inskrivna barn i fristående förskola	14	13	13	13	Oförändrad
Antal barn fr andra kommuner i ÖK förskolor	22	16	18	18	Oförändrad
Antal intraprenader	7	6	6	6	Oförändrad
Varav antal barn i intraprenad	2 175	2 035		2 409	Oförändrad
Grundskoleverksamhet					
Antal elever i kommunal grundskola	13 818	14 389	14 925	15 273	Öka
Antal elever i obligatorisk särskola	141	149	184	195	Öka något
Antal elever i fristående grundskola	3 366	3 463	3 526	3 550	minska något
Andel elever i fristående grundskola	20	19	19	19	Öka
Antal elever fr andra kommuner i ÖK grundskolor	77	72	74	76	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	7	6	5	4	Oförändrad
Antal intraprenader	10	11	11	12	Oförändrad
Varav antal elever i intraprenad	7 422	6 785		7 527	Öka
Gymnasieverksamhet					
Antal elever i kommunal gymnasieskola	5 276	5 270	5 163	4 896	Öka
Antal elever i kommunal gymnasiesärskola	103	104	111	137	Öka
Antal elever i fristående gymnasieskola	1 296	1 420	1 521	1 760	Oförändrad
Antal elever i andra kommuner fr ÖK	102	184	128	202	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK i gymnasieskolor	1 481	1 589	1 552	1 513	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	42	43	47	54	Oförändrad
Andel elever i fristående gymnasieskola	25	28	29	33	Oförändrad
Antal intraprenader	0	0	0	0	
Varav antal elever i intraprenad	0	0	0	0	

*Utveckling av faktiskt antal barn och elever i förskola och skola oavsett huvudman, per den 15 oktober

7. Åtaganden

Nedan redovisas en sammanställning av Programnämnd barn och utbildnings egna åtaganden utifrån årets Programplan samt status på dessa enligt följande: ej påbörjad, påbörjad, slutförd.

Målområde 1 Örebroare i sin fulla kraft

Nämndens åtaganden:

- Översynen av resursfördelningsmodellerna för förskola och obligatorisk särskola ska fortsätta, i syfte att följa upp hur modellerna styr mot önskade mål och effekter för ökad likvärdighet. PÅBÖRJAD

Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

Nämndens åtagande:

- Satsningar på skolutveckling inom ramen för ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025” ska fortsätta, i syfte att nå ökad målpåfyllelse. PÅBÖRJAD
- Fortsätta det programövergripande uppdraget med att säkerställa skolpliktsansvaret. PÅBÖRJAD
- Fortsätta arbetet med en strategisk plan för elevadministrativa system. PÅBÖRJAD
- Fortsätta utreda behovet av så kallade internationella skolplatser med syftet att skapa en kvalitativ utbildning med internationell läroplan och genom det skapa större konkurrenskraft i regionen för utländsk arbetskraft. PÅBÖRJAD

Målområde 3: Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 4: Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 5: Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 6: Hållbara och resurseffektiva Örebro

Nämndens åtaganden:

- Säkerställa resursanvändning vid simundervisning. PÅBÖRJAD
- Säkerställa finansiering och gränsdragning för utrustning vid nybyggnation av grundskolor. PÅBÖRJAD
- Se över möjligheten att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare inom fristående förskolor och pedagogisk omsorg. PÅBÖRJAD
- Se över möjligheten till en enhetlig process för interkommunala ersättningar för förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola. PÅBÖRJAD
- Se över möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess inom förskola och pedagogisk omsorg. PÅBÖRJAD
- Revidera riktlinje för skolskjuts. EJ PÅBÖRJAD
- Fortsatt säkra behov och kostnadsutvecklingen för skolskjuts och lokaler. PÅBÖRJAD

8. Bilagor.

- Bilaga 1 Delårsrapport med prognos 2021 för Förskolenämnden
- Bilaga 2 Delårsrapport med prognos 2021 för Grundskolenämnden
- Bilaga 3 Delårsrapport med prognos 2021 för Gymnasienämnden